

Säsongsnytt Öst, Väst, Mitt, vecka 11, 2016

Gödsla rapsen men vänta med kväve till höstvetet

Våren närmar sig och därmed gödningen av höstgrödorna. Här kommer några tips inför vårens första kvävegödning i höstraps och höstvete! Och du är väl uppdaterad på spridningsreglerna?

Vänta med kvävet till höstvetet

Det är inte alls lika bråttom med kväve på våren till höstvete som till höstraps. Vänta med kvävet till höstvetet tills det har börjat växa ordentligt. Huvudgivan av kväve bör vara tillgänglig när stråskjutningen börjar. Visst ser tidigt gödlat höstvete grönt och fint ut men det bidrar varken till högre skörd eller högre proteinhalt!

En tidig kvävegiva ökar risken för förluster, både nedåt som nitrat och uppåt som lustgas. Det ökar också risken för mycket grönmassa som kan leda till liggsäd om du lägger stora givor kväve tidigt. Delade givor med en huvudgiva i samband med stråskjutningen ökar chansen till att höstvetet står upp hela säsongen, ger troligen högre proteinhalter och mindre förluster. Planera gärna för delade kvävegivor till höstvetet så att du har möjlighet att anpassa efter årsmånen.

Hur stor kvävegiva behöver höstrapsen?

Så snart rapsen börjar växa på våren så behöver den kväve och även svavel. När du ska ut och gödsla höstrapsen - anpassa givan efter hur den såg ut i höstas! Under hösten skrev vi i Säsongsnytt om nya sätt att bestämma vårkvävegivan till höstrapsen. Lyckades du klippa eller scanna rapsen i höstas? I så fall kan du använda det nu när du ska bestämma kvävegivan.

För att kunna följa de nya rekommendationerna behöver du uppskatta tre olika saker:

1. **Kväveupptaget under hösten**

- Du kanske klippte eller scannade rapsen med en grödsensor i höstas?
- Om du inte klippte eller scannade i höstas kanske du minns hur beståndet såg ut. Titta gärna på bilderna på nästa sida för att minnas.

2. **Mineraliseringen under våren/försummaren** uppskattar du i tre nivåer (låg, medel eller hög mineralisering) beroende på hur bördig jorden är och vilken förfrukt du hade.

3. **Förväntad skörd på fältet.** Du kan utgå ifrån normalskörd och justera för årsmån, förfrukt med mera.

Höstupptag 16 kg N/ha

Höstupptag 49 kg N/ha

Höstupptag 77 kg N/ha

Höstupptag 95 kg N/ha

Foto: Lena Engström

När du har uppskattat dessa tre värden kan du beräkna vårkvävegivan på två olika sätt.

Du kan:

1. använda vår [Höstrapssnurra](#). Du sätter in dina värden i snurran och får ut ett värde på kvävegivan.
2. titta i någon av de tre tabellerna som fanns i [Säsongsnytt i höstas](#) eller i [Rekommendationer för gödning och kalkning 2016](#) (sid 33-36). Du väljer rätt tabell utifrån nivå på mineraliseringen under våren och försommaren på fältet.

Läs mera om hur du kan bestämma vårkvävegivan i höstraps i [Säsongsnytt från hösten 2016](#).

När du väl gödslar, lägg ut ogödslade rutor

Fundera redan nu på om du kan lägga ut en eller flera ogödslade rutor i höstsäd och vårsäd. Skaffa en presenning (ca 4*5 m) och något som håller fast den, t.ex. tältpinnar. Kom ihåg käppar att märka ut rutans hörn med! Vi återkommer i nästa nummer av Säsongsnytt med mera information om hur du kan göra när du lägger ut en nollruta.

Spridningsregler för gödsel

Regler för spridning av stallgödsel finns i Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring, [SJVFS 2004:62](#). Ytterligare vägledning kring reglerna och hur de ska tolkas finns i skriften [Gödsel och miljö 2014](#).

I hela landet

I hela landet gäller att om du sprider mineralgödsel som innehåller urea, på obevuxen mark, ska den brukas ned eller myllas inom 4 timmar. Du ska alltid följa miljöbalkens allmänna hänsynsregler överallt.

I nitratkänsliga områden

I de nitratkänsliga områdena är perioden för spridningsförbud mellan den 1 november-28 februari avslutad. Efter dess och fram till den 31 juli är det tillåtet att sprida stallgödsel och mineralgödsel förutom på vattenmättad, snötäckt eller frusen mark.

Du får inte sprida gödsel närmare än 2 meter till fältkant som gränsar till vattendrag eller sjö. Du får inte heller sprida gödsel på fält som gränsar till sjö eller vattendrag och som lutar mera än 10%, vilket innebär 10 meter höjdskillnad per 100 meter sträcka.

Områden som inte tillhör känsliga områden

Gödselspridningen efter den 28 februari är inte reglerad utanför känsliga områden. Du ska alltid följa miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Allmänna råd om gödselspridning finns i [Gödsel och miljö 2014](#).

Katarina Börling och Ulrika Listh, Uppsala

Pernilla Kvarmo och Johan Malgeryd, Linköping

Maria Stenberg, Skara

